

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Ιδρυτής: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύντης: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1949

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΑ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Η ΖΩΗ ΜΟΥ

Γεννήθηκα στο Μόλιβο της Μυτιλήνης στα 1849. Σπούδαξα στο λύκειο του πατέρα μου, γεροῦ πατριώτη καὶ μαθητῆ τοῦ Γ. Σερούϊου. Ξενιτεύτηκα 17 χρονῶν καὶ πῆγα πρῶτα στὴν Πόλη, κατόπι στὸ Μάντισεστερ τῆς Ἀγγλίας. Ἐπραξα ἐκεῖ ἐμπορικὸς ὑπάλληλος δώδεκα χρόνια, καὶ μόλις τὶς προάλλες παράδωσα στὴ φωτιὰ ὅσα ἀναγνώσματα ἔκαμα στὸν Ἑλληνικὸ Σύλλογο «ὁ Λόγιος Ἑρμῆς», φιλολογικὰ καὶ πατριωτικά. Ἀπ' ἐκεῖ πέρασα στὴ Λιβερπούλη κ' ἔμεινα ὡς τὰ 1887. Ἀπὸ τὴ Λιβερπούλη κατέβηκα στὴ Βομπάη. Ἐκεῖ ξαναντάμωσα τὸν Πάλλη, παλιὸ μου φίλο καὶ συνεργάτη στὸ Σύλλογο τοῦ Μάντισεστερ. Βρῆκα τὸν Πάλλη καὶ μετάφραζε ἀπὸ τότες τὴν Ἰλιάδα τοῦ στὴ δημοτικὴ. Εἶχε τὸ γούστο τῆς δημοτικῆς ἀπὸ τότες καὶ συχνὰ γύρευε νὰ μὲ πείσει κ' ἐμένα νὰ γράφω ρωμαίικα. Ἐγὼ ὅμως, ὄξω ἀπὸ κάτι στίχους ποὺ ἔγραφα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ στὴ γλῶσσα τῶν τραγουδιῶν μας, δὲν ἀποκοτοῦσα νὰ πετάξω τόσα καὶ τόσα χαδεμένα μου δοκιμάσματα στὴν καθαρεύουσα καὶ νὰ κηρυχθῶ δημοτικιστῆς. Δὲν περνάει πολὺς καιρὸς καὶ βγαίνει τὸ «Ταξίδι». Θυμοῦμαι τὴν πρωινὴ ποὺ τόλαβε ὁ Πάλλης (στὸ σπίτι τοῦ κατοικοῦσα) καὶ σὰν τρελὸς μου φώναξε —«Νά τα, αὐτὰ ποὺ σοῦλεγα! Διάβασε καὶ νὰ δεῖς». Τὸ διαβάσαμε μονορούφι τὸ ἔργο. Ἡ ἀλλαγὴ ἦρθε ἀμέσως μονάχη τῆς. Ἀνακάλυψα ἄξαφνα πῶς μποροῦσα νὰ γράφω ὅ,τι θέλω στὴ μητρικὴ τὴ γλῶσσα δίχως μῆτε τὴ

(Νουμᾶς 8, 1910, 374)

μισὴ τὴ δυσκολία ποὺ ἔβρισκα γράφοντας καθαρεύουσα.

Εἶχα τότες περίπου στείλει μερικὰ μου ποιήματα στὴν «Ἐστία», ἀφορμὴ ἀπὸ ἕνα Διαγωνισμὸ ποὺ βγήκανε δεύτερα. Μοῦ ζήτησε κατόπι ὁ Δροσίνης καὶ πεζά. Ρίχτηκα λοιπὸ στα πεζά, δηγήματα, περιγραφές, λογῆς ἄρθρα, κ' ἔτοι ἔβαλα κ' ἐγὼ μερικὰ φρύγανα στὴ φωτιὰ ποὺ ἀρχιζε ἀπὸ τότες νὰ κορώνει καὶ ποὺ σήμερα ὅλοι οἱ πυροσβέστες τοῦ δασκαλισμοῦ δὲν προφταίνουνε νὰ τὴ σβήσουνε.

Μερικὰ χρόνια κατόπι, στα 1894, μοῦ τύπωσε ἡ «Ἐστία» σὲ ξέχωρο βιβλίο τὶς «Νησιώτικες Ἱστορίες» μου. Τρεῖς χρόνια κατόπι ἔβγαλα τὶς «Φυλλάδες τοῦ Γεροδήμου». Σώθηκαν καὶ τὰ δυὸ αὐτά. Στα 1900 βγήκε «ἡ Μαζώχτρα κι' ὁ Βουρκόλακας» καὶ στα 1901 ἡ «Ἱστορία τῆς Ρωμισσόνης» ποὺ μονάχα ὁ τίτλος τῆς, θαρρῶ, διαβάστηκε, γιατί αὐτὸς μόνον κρίθηκε, τουλάχιστο στὴν Ἑλλάδα. Τὸ περασμένο καλοκαίρι ἔβγαλα μιὰ μικρὴ Συλλογὴ ἀπὸ παλιὰ μου Τραγουδιὰ. Ἐχῶ καὶ μιὰ Συλλογὴ ἀπὸ «Διάφορα Πεζά», μὰ πότε θὰ βγεῖ αὐτὴ ὁ Θεὸς ξέρει.

Γυρίζοντας ἀπὸ τὴ Βομπάη στα 1891 ἀντάμωσα τὸν Ψυχάρη πρῶτη φορὰ στὸ Παρίσι. Ἡ φιλία μας ἀρχισε ἀπὸ τότες καὶ στάθηκε τόσο πολύτιμη στὴν Ἰδέα, ὅσο καὶ τοῦ Πάλλης, ποὺ ξανανταμωθήκαμε καὶ μ' αὐτόνα σὰ γύρισα καὶ καταστάλαξα στὴν Ἀγγλία.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

